RESOLUTIE (EU) 2021/1681 VAN HET EUROPEES PARLEMENT

van 29 april 2021

met de opmerkingen die een integrerend deel uitmaken van het besluit over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel voor het begrotingsjaar 2019

HET EUROPEES PARLEMENT,

— gezien zijn besluit over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel voor het begrotingsjaar 2019,

— gezien artikel 100 van en bijlage V bij zijn Reglement,

— gezien het verslag van de Commissie begrotingscontrole (A9-0108/2021),

A. overwegende dat de Gemeenschappelijke Onderneming elektronische componenten en systemen voor Europees leiderschap (de "Gemeenschappelijke Onderneming") is opgericht op 6 mei 2014, in de zin van artikel 187 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, met het oog op de tenuitvoerlegging van het gezamenlijk technologie-initiatief inzake "Elektronische componenten en systemen voor Europees leiderschap" ("Ecsel"), met een looptijd tot en met 31 december 2024;

B. overwegende dat de Gemeenschappelijke Onderneming in mei 2014 is opgericht bij Verordening (EU) nr. 561/2014 ([1]), die op 27 juni 2014 in werking is getreden, en de opvolger is van de gemeenschappelijke ondernemingen Artemis en Eniac;

C. overwegende dat de leden van de Gemeenschappelijke Onderneming bestaan uit de Unie, de lidstaten, en, op vrijwillige basis, de geassocieerde landen ("deelnemende landen"), en verenigingen van particuliere ondernemingen ("particuliere leden"), en andere organisaties die in de Unie actief zijn op het gebied van elektronische componenten en systemen;

D. overwegende dat de bijdragen aan de Gemeenschappelijke Onderneming voor de gehele looptijd van Horizon 2020 uitkomen op maximaal 1 184 874 000 EUR aan Uniemiddelen (inclusief EVA-kredieten) ter dekking van administratieve en operationele kosten, ten minste 1 170 000 000 EUR van de deelnemende landen voor de operationele kosten en evenredig met de financiële bijdrage van de Unie, en ten minste 1 657 500 000 EUR van de particuliere leden;

Budgettair en financieel beheer

1. stelt vast dat de Rekenkamer in zijn verslag over de jaarrekening van de Gemeenschappelijke Onderneming voor het begrotingsjaar 2019 (het "verslag van de Rekenkamer") heeft verklaard dat de jaarrekening van de Gemeenschappelijke Onderneming op alle materiële punten een getrouw beeld geeft van haar financiële situatie op 31 december 2019 en van de resultaten van haar verrichtingen, van haar kasstromen en van de veranderingen in de nettoactiva voor het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig haar financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels; merkt op dat de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen op alle materiële punten wettig en regelmatig zijn;

2. merkt op dat de totale beschikbare begroting van de Gemeenschappelijke Onderneming (met inbegrip van opnieuw in de begroting opgenomen ongebruikte kredieten van voorgaande jaren, bestemmingsontvangsten en herschikkingen naar het volgende jaar) voor het begrotingsjaar 2019 vastleggingskredieten ter waarde van 203 966 000 EUR en betalingskredieten ter waarde van 232 545 000 EUR omvatte; stelt vast dat de benuttingspercentages voor de vastleggings- en betalingskredieten respectievelijk 100 % en 80 % bedroegen;

3. merkt op basis van het verslag van de Rekenkamer op dat de Unie eind 2019 637 600 000 EUR had bijgedragen uit het fonds van het zevende kaderprogramma (KP7) voor de cofinanciering van de KP7-activiteiten, en nog eens 17 931 000 EUR voor de cofinanciering van de bijbehorende administratieve kosten, en dat de gecumuleerde vastleggingen voor KP7-activiteiten die de Gemeenschappelijke Onderneming in juni 2014 had overgenomen, 447 342 072 EUR bedroegen (101 425 148 EUR voor Artemis en 345 916 924 EUR voor Eniac); merkt op basis van het verslag van de Rekenkamer op dat de Gemeenschappelijke Onderneming eind 2019 circa 21 800 000 EUR had vrijgemaakt (circa 10 700 000 EUR van Artemis en 11 100 000 EUR van Eniac) en 372 480 443 EUR had betaald (78 362 170 EUR voor Artemis en 294 118 273 EUR voor Eniac);

4. merkt op basis van het verslag van de Rekenkamer op dat het uitvoeringspercentage voor de beschikbare betalingskredieten van de Gemeenschappelijke Onderneming in 2019 van 44 805 000 EUR voor de cofinanciering van KP7-projecten 45,3 % bedroeg en dat dit lage percentage voornamelijk te wijten was aan de nationale financieringsinstanties, die de projectbeëindigingscertificaten voor lopende KP7-activiteiten met vertraging verstrekten; merkt voorts op dat door deze vertragingen en gezien het feit dat het programma eind 2017 werd afgesloten, het risico

([1]) PB L 169 van 7.6.2014, blz. 152.

toeneemt dat de reeds aan de Gemeenschappelijke Onderneming toegewezen middelen van het zevende kaderprogramma niet volledig zullen worden gebruikt; verzoekt de Gemeenschappelijke Onderneming in dit verband verslag uit te brengen aan de kwijtingsautoriteit;

5. merkt op dat de dertig deelnemende landen verplicht zijn een financiële bijdrage van ten minste 1 170 000 000 EUR te leveren aan de operationele Horizon 2020-activiteiten van de Gemeenschappelijke Onderneming in de bij Verordening (EU) nr. 561/2014 vastgelegde periode, en dat de landen die deelnamen aan de oproepen tot het indienen van voorstellen die in 2014-2018 werden gedaan, aan het einde van 2019 voor ongeveer 763 530 000 EUR aan vastleggingen hadden ondertekend en voor ongeveer 341 600 000 EUR aan betalingen hadden gedaan (29,2 % van de totale vereiste bijdragen); merkt op basis van het verslag van de Rekenkamer op dat de geringe bijdragen van de deelnemende landen worden veroorzaakt door het feit dat sommige van deze landen pas na de voltooiing van de door hen gesteunde Horizon 2020-projecten hun kosten toerekenen en rapporteren aan de Gemeenschappelijke Onderneming;

6. merkt op dat de Gemeenschappelijke Onderneming eind 2019 schatte (rapporteerde, maar niet valideerde) dat de particuliere (uit de industrie afkomstige) leden van de bijdrage van ten minste 1 657 500 000 EUR die zij gedurende de in de verordening voorziene programmeringsperiode moeten leveren aan de activiteiten van de Gemeenschappelijke Onderneming, een bijdrage in natura van 705 410 000 EUR hadden geleverd, terwijl de Unie eind 2019 een bijdrage van 681 483 000 EUR in contanten had geleverd (bij een maximum van 1 184 874 000 EUR uit hoofde van Verordening (EU) nr. 561/2014), en de industrie een gevalideerde bijdrage in natura van 102 559 000 EUR; merkt voorts op dat de uit de industrie afkomstige leden 14 922 000 EUR hadden bijgedragen in contanten; merkt op basis van het verslag van de Rekenkamer op dat de Gemeenschappelijke Onderneming het werkelijke bedrag van de bijdragen in natura van de uit de industrie afkomstige leden pas kan berekenen nadat ze de bijdragen van de deelnemende landen heeft gevalideerd aan het einde van het programma, en dat dit het hoge bedrag aan gerapporteerde maar nog niet gevalideerde bijdragen in natura afkomstig uit de industrie verklaart; verzoekt de deelnemende landen hun plichten uit hoofde van artikel 4 van Verordening (EU) nr. 561/2014 met betrekking tot hun bijdragen en de desbetreffende verslaglegging na te komen;

7. merkt op dat er verschillende procedures worden gehanteerd bij gemeenschappelijke ondernemingen die financiële bijdragen ontvangen van particuliere leden; pleit voor harmonisatie van de berekening van de bijdragen in natura bij de gemeenschappelijke ondernemingen; is van mening dat een dergelijke gemeenschappelijke procedure in transparante en doeltreffende beoordelingsmethoden moet voorzien aan de hand waarvan de reële waarde van de bijdrage kan worden vastgesteld; roept de Rekenkamer op toezicht te houden op de audits die zijn uitgevoerd door onafhankelijke externe accountants; verzoekt ook om een passend rechtskader zodat kan worden gewaarborgd dat de vereiste financiële bijdrage tegen het einde van het programma wordt bereikt; merkt op dat in dat rechtskader kan worden vastgelegd dat de particuliere bijdrage ten laatste tegelijkertijd met de corresponderende bijdrage van de Unie dient te worden betaald;

8. merkt op basis van het verslag van de Rekenkamer op dat het uitvoeringspercentage van de beschikbare begroting van 2019 voor Horizon 2020-projecten 100 % bedroeg voor vastleggingskredieten en 89 % voor betalingskredieten, en dat de voorfinancieringsbetalingen voor Horizon 2020-projecten die waren geselecteerd in het kader van de oproepen tot het indienen van voorstellen van 2018 en 2019, goed waren voor 67 % van de waarde van de operationele betalingen die in de loop van het jaar waren gedaan; merkt eveneens op basis van het verslag van de Rekenkamer op dat de Gemeenschappelijke Onderneming 19 000 000 EUR aan ongebruikte betalingskredieten van voorgaande jaren opnieuw toewees aan de operationele begroting van 2019, waardoor de oorspronkelijke begroting voor subsidiebetalingen in het kader van Horizon 2020 van 163 080 000 EUR steeg tot 182 147 000 EUR, en dat de Gemeenschappelijke Onderneming de herschikking rechtvaardigde op grond van de verwachte toename van het aantal kostendeclaraties in 2019 met betrekking tot Horizon 2020-oproepen van 2014 en 2015, en dat eind 2019 59 % van de opnieuw toegewezen begroting was uitgevoerd;

De prestaties

9. merkt op dat de Gemeenschappelijke Onderneming kernprestatie-indicatoren (KPI's) gebruikt om de operationele en programmatische prestaties te meten, alsook specifieke gemeenschappelijke Horizon 2020-KPI's, en daarnaast aan de hand van indicatoren toeziet op horizontale kwesties;

10. dringt erop aan dat de Gemeenschappelijke Onderneming haar communicatiestrategie herziet om ervoor te zorgen dat de betrokken belanghebbenden op de hoogte zijn van haar taak, activiteiten en resultaten;

11. dringt bij de Commissie en de Rekenkamer aan op een methode om de prestaties nauwlettend te kunnen volgen, met het oog op de beoordeling van de toegevoegde waarde van de Gemeenschappelijke Onderneming, waarbij ook gekeken wordt naar de gevolgen op sociaal en werkgelegenheidsgebied en naar de gevolgen voor de markt; is van mening dat de resultaten van deze beoordeling moeten meewegen bij de vaststelling van toekomstige financiering door de Unie of de herverdeling van financiering;

12. merkt op dat de totale hefboomwerking die met behulp van het programma van de Gemeenschappelijke Onderneming in 2019 werd gerealiseerd (d.w.z. Horizon 2020-kosten min Uniefinanciering gedeeld door de Uniefinanciering), uitkwam op 3; merkt bovendien op dat iedere EUR aan Horizon 2020-financiering door hefboomwerking ook zorgt voor 0,93 EUR aan nationale financiering en/of financiering uit de structuur- en investeringsfondsen van de Unie;

13. merkt op dat de Gemeenschappelijke Onderneming in 2019 3 oproepen tot het indienen van voorstellen heeft gelanceerd (onderzoeks- en innovatieacties, innovatieacties en coördinatie- en ondersteuningsacties), waarbij 15 van de 40 samenwerkingsprojecten werden geselecteerd: 8 onderzoeks- en innovatieacties en 6 innovatieacties, alsook 1 coördinatie- en ondersteuningsactie; merkt bovendien op dat de subsidieovereenkomsten voor de 13 bij de oproepen van 2018 geselecteerde voorstellen zijn ondertekend en dat in 2019 van start is gegaan met de activiteiten van alle projecten; wijst bovendien op de drie gidsinitiatieven – Mobility.E, Industry4.E en Health.E – die de gemeenschap van de Gemeenschappelijke Onderneming in staat stellen om andere gemeenschappen te blijven bereiken (bijvoorbeeld door te helpen bij de bevordering van de gezamenlijke activiteit met de Gemeenschappelijke Onderneming IMI met betrekking tot het Trials@Home-project, waartoe een speciale oproep in het werkplan 2020 is goedgekeurd); merkt op dat alle operationele doelstellingen van de Gemeenschappelijke Onderneming voor 2019 zijn behaald;

14. merkt op dat, volgens het verslag van de Rekenkamer, het Horizon 2020-programma aan het eind van 2019 een uitvoeringspercentage had van 71 % met betrekking tot de oproepprocedures voor de activiteiten die waren toegewezen aan de Gemeenschappelijke Onderneming;

15. wijst op het onafhankelijke, in juli 2020 gepubliceerde onderzoek "Study on the impact of ECSEL funded actions", waarin werd geconcludeerd dat de Gemeenschappelijke Onderneming al belangrijke economische en maatschappelijke resultaten heeft opgeleverd door een positief kader te bieden voor het opbouwen van vertrouwen en het nemen van risico's en door duidelijk bij te dragen tot het scheppen van de juiste voorwaarden of omgeving voor innovatie op project- en programmaniveau; merkt bovendien op dat in de studie werd geconcludeerd dat de Gemeenschappelijke Onderneming in staat is het onderzoek naar en de ontwikkeling van oplossingen voor maatschappelijke problemen te stimuleren die rechtstreeks ten goede komen aan de burgers van de Unie;

16. wijst erop dat de kwestie intellectuele-eigendomsrechten aan de orde moet komen in alle contracten die een beoogde uitkomst of beoogd resultaat van de prestatie kunnen opleveren; herinnert eraan dat intellectuele-eigendomsrechten bedoeld zijn om de rechten van individuele makers te beschermen, maar ook om aan te geven hoe de rechten in de toekomst zullen worden gebruikt; wijst erop dat de resultaten transparant en toegankelijk voor het publiek moeten zijn alsook aan bijzondere vereisten moeten voldoen, bijvoorbeeld interoperabiliteit (indien nodig), aangezien de activiteit ook met overheidsmiddelen wordt gefinancierd; dringt bij de Commissie aan op een rechtskader inzake intellectuele-eigendomsrechten en de tenuitvoerlegging ervan op de markt, met inbegrip van bijzondere vereisten en winstuitkering;

17. neemt kennis van de informatie in het jaarverslag 2019 van de Gemeenschappelijke Onderneming over het genderevenwicht in projecten in het kader van elektronische componenten en systemen voor Europees leiderschap, waarin vermeld wordt dat het totale percentage vrouwen dat betrokken is bij de in 2019 lopende projecten en bij projecten waarover in 2019 verslag is uitgebracht (lopend vanaf 2014, 2015, 2016, 2017 en 2018) 20 % bedroeg, waarbij 13 % in verband staat met onderzoeksactiviteiten en 7 % met activiteiten buiten de onderzoekssfeer;

18. verzoekt de Commissie erop toe te zien dat het toekomstige activiteitenprogramma van de Gemeenschappelijke Onderneming de in het EU-recht vastgelegde vereisten en streefdoelen ten aanzien van de digitalisering naleeft, en de strategieën op dit gebied volgt die door zowel de Commissie als de industrie zijn uitgestippeld;

Interne controles

19. merkt op basis van het verslag van de Rekenkamer op dat de Gemeenschappelijke Onderneming betrouwbare procedures voor controles vooraf heeft opgezet die gebaseerd zijn op financiële en operationele controles van stukken, en dat de Gemeenschappelijke Onderneming eind 2019 nog niet was begonnen met de verplichte uitvoering van het nieuwe internecontrolekader (ICF) van de Commissie, dat gebaseerd is op 17 internecontrolebeginselen; merkt op dat de Gemeenschappelijke Onderneming in haar antwoord heeft aangegeven dat zij de transitie naar het nieuwe internecontrolekader in 2020 in gang heeft gezet met een actieplan, en criteria definieert voor het toezicht op de interne controle voorafgaand aan de validatie door het bestuur, en bovendien dat zij, totdat de overgang naar het nieuwe internecontrolekader is voltooid, haar uitgebreide bestaande internecontrolenormen blijft toepassen en monitoren; verzoekt de Gemeenschappelijke Onderneming een geactualiseerd verslag over deze situatie aan de kwijtingsautoriteit uit te brengen;

20. merkt op basis van het verslag van de Rekenkamer op dat de Gemeenschappelijke Onderneming stappen heeft ondernomen om de uitvoering te beoordelen van door de NFI's uitgevoerde controles achteraf en de schriftelijke verklaringen van de NFI's heeft ontvangen waarin zij verklaren dat de uitvoering van hun nationale procedures redelijke zekerheid verschaft over de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen, maar dat de Gemeenschappelijke Onderneming door de aanzienlijke variaties in de door de NFI's gebruikte methoden en procedures echter niet in staat is één enkel betrouwbaar gewogen foutenpercentage of een restfoutenpercentage voor KP7-betalingen te berekenen; merkt voorts op basis van het verslag van de Rekenkamer op dat de betalingen die de Gemeenschappelijke Onderneming in 2019 verrichtte met betrekking tot de KP7-projecten, 20 305 796 EUR bedroegen (2018: 41 247 048 EUR), ofwel 11,2 % (2018: 22 %) van de totale operationele betalingen die door de Gemeenschappelijke Onderneming werden verricht in 2019, en dat de Rekenkamer voor die betalingen het restfoutenpercentage

toepaste dat door het directoraat-generaal Onderzoek en Innovatie van de Commissie werd vastgesteld voor het hele KP7-programma en dat eind 2019 3,52 % bedroeg;

21. merkt op basis van het verslag van de Rekenkamer op dat, wat Horizon 2020-betalingen betreft, de gemeenschappelijke auditdienst van de Commissie verantwoordelijk is voor de controles achteraf, en dat de Gemeenschappelijke Onderneming op basis van de resultaten van de controles achteraf die eind 2019 beschikbaar waren, een representatief foutenpercentage van 3 % en een restfoutenpercentage van 1,48 % rapporteerde voor Horizon 2020-projecten (verrekeningen en saldobetalingen); merkt bovendien op basis van het voorstel van de Commissie voor een Horizon 2020-verordening op dat met betrekking tot de onderzoekskosten in het kader van Horizon 2020 een foutenrisico op jaarbasis tussen de 2 % en 5 % een realistische doelstelling is, gelet op de kosten van controles, de voorgestelde vereenvoudigingsmaatregelen om de complexiteit van de regels te verminderen, en het inherente risico dat verbonden is aan de terugbetalingskosten van het onderzoeksproject, en dat het uiteindelijk beoogde resterende foutenpercentage bij de sluiting van de programma's, nadat rekening is gehouden met het financiële effect van alle audits en corrigerende en herstelmaatregelen, zo dicht mogelijk bij 2 % blijft;

22. merkt op dat de Rekenkamer, als onderdeel van de controles van operationele betalingen, een willekeurige steekproef van in 2019 verrichte Horizon 2020-betalingen op het niveau van de eindbegunstigden heeft uitgevoerd om de foutenpercentages van de controles achteraf te kunnen bevestigen; merkt op dat de Rekenkamer bij uitvoerige controles systeemfouten heeft vastgesteld met betrekking tot de gedeclareerde personeelskosten, met als belangrijkste bronnen van fouten de foutieve berekening van uurtarieven voor de bedrijfseigenaar en het gebruik van jaarlijkse uurtarieven die niet gebaseerd waren op een afgerond boekjaar; verzoekt de Gemeenschappelijke Onderneming haar kostendeclaratiesysteem voor het personeel te verbeteren en aan de kwijtingsautoriteit verslag uit te brengen over de ontwikkelingen in dit verband;

23. merkt op dat de Gemeenschappelijke Onderneming in april 2018 een actieplan heeft vastgesteld en dat sommige activiteiten al zijn voltooid, terwijl de meeste activiteiten gepland waren voor 2019 en andere werden geacht buiten de werkingssfeer van de Gemeenschappelijke Onderneming te vallen;

24. merkt op basis van het verslag van de Rekenkamer op dat de Gemeenschappelijke Onderneming in 2019 een betalingsschema is overeengekomen om de situatie te regulariseren waarbij contante bijdragen voor administratieve kosten voor een bedrag van meer dan 1 000 000 EUR niet door de Gemeenschappelijke Onderneming waren gefactureerd aan het lid afkomstig uit de industrie Aenaes; dit punt is aan de orde gesteld in de kwijtingscontrole van de Rekenkamer voor 2018; de Gemeenschappelijke Onderneming gaf een eerste invorderingsopdracht af aan Aeneas ten bedrage van 549 500 EUR en overeenkomstig het betalingsschema zal het resterende bedrag van 550 023 EUR in 2020 worden geïnd;

Interne audit

25. merkt op dat de dienst Interne Audit (IAS) in het laatste kwartaal van 2019 een follow-up heeft verricht van de auditaanbevelingen om de vorderingen te beoordelen die zijn geboekt met de uitvoering van de openstaande aanbevelingen van eerdere IAS-audits, en daarbij concludeerde dat alle aanbevelingen in het kader van de audit van het huidige gemeenschappelijke uitvoeringscentrum doeltreffend waren uitgevoerd, merkt op dat de aanbeveling met betrekking tot de audit van het prestatiebeheer van de activiteiten van de Gemeenschappelijke Onderneming (over prestatie-indicatoren en monitoringinstrumenten) doeltreffend was uitgevoerd, terwijl de andere (over het prestatiekader) ten dele is uitgevoerd en derhalve nog openstaat; merkt op dat de IAS in juli 2019 een strategisch internecontroleplan 2019-2021 heeft gepubliceerd, dat stoelt op de resultaten van een grondige risicobeoordeling die de IAS in november 2018 heeft verricht; merkt bovendien op dat naar aanleiding van dit internecontroleplan in 2019 is begonnen met de nog steeds lopende controle van de uitvoering en sluiting van de subsidieovereenkomst van de Gemeenschappelijke Onderneming voor Horizon 2020, waarbij wordt gekeken naar de geschiktheid van het ontwerp en de efficiëntie en de doeltreffendheid van de interne controles;

26. merkt op basis van het verslag van de Rekenkamer op dat de Gemeenschappelijke Onderneming het interne communicatieproces moet verbeteren om begunstigden te identificeren die failliet dreigen te gaan, en tijdig verslag uit te brengen over voorfinanciering waarbij het risico op niet-inning wordt gelopen, en dat de in de jaarrekening vermelde voorfinancieringsactiva daarom mogelijk te hoog zijn opgegeven; verzoekt de Gemeenschappelijke Onderneming de kwijtingsautoriteit op de hoogte te houden van de ontwikkelingen op dit gebied;

Personeelsbeheer

27. merkt op dat de Gemeenschappelijke Onderneming op 31 december 2019 30 van de 31 personeelsleden had aangesteld en 1 vacature voor een gedetacheerde nationale deskundige was goedgekeurd, maar nog niet was vervuld; wijst op de aanzienlijke inspanningen die de Gemeenschappelijke Onderneming levert bij het voorbereiden van de actualisering van de uitvoeringsbepalingen van het personeelsstatuut.